

NĚCO Z HISTORIE

San Cristóbal de la Habana, předchůdce dnešní Havany, patřilo mezi sedm původních měst, jež založil Diego Velázquez, který ve jménu španělské koruny v roce 1512 zahájil zábor ostrova. Kubu zahlédl už Kryštof Kolumbus při objevné plavbě v roce 1492, údajně ji označil za „nejkrásnější zemi, kterou kdy lidské oko spatřilo“. Původně vybrané místo na jižním pobřeží Kubu však nevyhovovalo a první španělská osada byla přesunuta na sever, mezi dnešní čtvrti Vedado a Miramar. Roku 1519 byla zvolena současná poloha města u ústí havanského přístavu (Habana Vieja). Díky následnému dobytí Mexika a Peru se stal ideálním místem pro shromažďování floty, která dvakrát ročně vozila ukořistěné zlato do Španělska. V roce 1564 Havana nahradila Santiago de Cuba jako sídlo španělských guvernérů a po dalších 200 let byla nejdůležitějším přístavem Ameriky. Roku 1607 se oficiálně stala hlavním městem kolonie. Perla Karibiku, jak se Havaně začalo říkat, postupně bohatla

a není divu, že se přístav a obchodní lodi stávaly terčem pirátů – často na objednávku koloniálních konkurentů: Francie, Anglie a Holandska. V 16. a 17. století vznikla důkladná opevnění (La Fuerza, La Punta a El Morro), jež se dochovala dodnes. Během sedmileté války (1756 – 63) se Španělsko spojilo s Francií proti Británii. Angličané Havanu napadli a po tříměsíčním obléhání dobyli. Za jejich vlády se začala zmírňovat obchodní omezení, zavedená španělskou korunou, což pokračovalo i poté, co Španělé město znovu získali výměnou za Floridu. Vedle staré pevnosti El Morro byla vystavěna nová, La Caba'a, takže v polovině 18. století se Havana stala nejopevnějším městem Nového světa. Havanu vážněji nepoznamenala ani španělsko-americká válka v roce 1898. O čtyři roky později získala Kuba nezávislost, zůstala však pod americkým vlivem. Kuba se stala rájem amerických mafiánů, kvetl hazard a prostituce. Nastolení revoluční vlády se událo 1. ledna 1959.

UBYTOVÁNÍ

Hrůzka hotelů střední kategorie ve Vedadu a staré Havaně, jako např. **Hostal Valencia** a hotely **Caribbean, Deauville, Colina** či **St. John's**, nabízí dvoulůžkové pokoje za 50 až 60 USD. Levnější hotely bývají obsazené Kubánci a cizince tam obvykle nepřijímají. Nejlepší možnosti je ubytování v soukromých domech, **casas particulares**, kterých jsou nyní v Havaně stovky.

Jde o zcela legální podnikání (provozovatelé platí daně a pokoje jsou podrobeny inspekci, tudíž bývají čisté, musí mít koupelnu a klimatizaci nebo aspoň větrák), i když pro podezřavé oko pasového úředníka je lepší do turistické karty napsat jméno nějakého hotelu. Ceny se pohybují mezi 25 – 30 dolary za pokoj. Nabídku lze najít na internetu www.webhavana.com

DOPORUČENÍ

Proč (ne)cestovat na ostrov svobody

Jedním z důležitých zdrojů Castrovy Kubu je turistika. V situaci, kdy totalitní komunistický režim využívá většinu příjmů pro posílení státního aparátu, je dobré cestu – nebo aspoň způsob – dobře zvážit a minimalizovat přímé zisky režimu porušujícího lidská práva. ● Nebydlete ve státních hotelech, z jejichž zisku je využívána například kubánská armáda. Ani pobyt v hotelech, které patří zahraničním konsorciím se nedoporučuje, neboť zahraniční investoři jsou nuceni k přímým odvodům režimu. Od poloviny 90. let se na Kubě velice rozšířilo ubytování v soukromí. Najít pokoj není pro-

blém a Kubánci za to sice odvádějí vysoké daně, nicméně si výrazně vylepšují ekonomickou situaci.

● Turista však může běžným Kubáncům i aktivně pomáhat. Kromě základních léků, které na Kubě nejsou běžně k dostání, může přivést knihy, časopisy. Cenzura způsobuje totální blokádu informací. Od roku 1998 na Kubě existují tzv. nezávislé knihovny (obvykle po bytech), které jsou místem svobodných informací: konají se přednášky, diskuse. Informace o knihovnách a možnostech pomoci najdete i na internetu: www.bibliocuba.org www.clovekvtsni.cz

Všudypřítomný pohled revolucionáře Che Guevary.

→ odpočinku si nezapomeňte všimnout krásné budovy Gran Teatro de La Habana s 2000 sedadly, údajně nejstarší funkční divadlo na západní polokouli (denně prohlídky s průvodcem). Vpravo od ní stojí hotel Inglaterra, jeden z nejstylovějších grandhotelů Havany. Do jeho baru v přízemí si můžete zajít na skleničku nebo se posadit na terasu před vchodem, kde často hraje živá kapela (případně si zkontrolovat elektronickou poštu: většina velkých hotelů cizincům umožňuje přístup na internet).

Od parku směrem na sever se táhne honosný bulvár Paseo de Martí (nazývaný také Paseo de Prado), po němž dojdeme až k proslulé pobřežní třídě Malecón – zvláště v noci ideální místo k romantickým procházkám –, anebo se můžeme vydat ulicí Trocadero, kolem přepychového hotelu Sevilla (v jehož baru vznikl například proslulý koktajl Mary Pickford) k elegantní budově Muzea moderního umění. Na náměstí před budovou je malý pavilón, skrývající klenot kubánské revoluce: mo-

torový člun Granma, s nímž v roce 1956 Fidel Castro v doprovodu Che Guevary a dalších osmdesáti revolucionářů přijel z mexického exilu svrhnout Batistovu vládu. Na trávníku kolem pavilónu je vystavena řada dobových revolučních vozidel. Zblízka se dají prohlédnout v rámci návštěvy protějšího Muzea revoluce (bývalý prezidentský palác) s podrobně vylíčenou a zdokumentovanou historií Fidelova převratu (až na protiamerická hesla vše pouze ve španělštině).

Tím výčet havanských pamětihodností pochopitelně nekončí. Na protější straně ústí Havanského zálivu je možné si prohlédnout pevnosti Caba'a a El Morro (přístupné trajektem či podmořským tunelem), ve čtvrti Vedado pak navštívit další z proslulých historických hotelů, nekoloniální Nacional s rozlehlou zahradou a vyhlídkou na moře nebo výškový hotel Habana Libre s keramickým nástěnným „autem revoluce“ ve vestibulu, dále rozlehlý areál Havanské univerzity s Přírodopisným muzeem, nejstarším na Kubě, Necrópolis, hřbitov s nádhernými mramorovými hrobkami, případně obrovské náměstí Plaza de la Revolución se 140metrovým památníkem José Martího, sídlem Komunistické strany Kubu (kde má pracovní sám El comandante) a budovou ministerstva vnitra s ohromným portrétem Che Guevary. ●

JÍŘÍ SEDLÁČEK

FOTO: JÍŘÍ SEDLÁČEK